

Aan de gemeenteraad

datum 14 december 2021
behandeld door R. van der Meijden
ons kenmerk 2021-0170563
telefoonnummer 14 078
onderwerp Wonen en zorg voor
ouderen

Geachte heer/mevrouw,

Met deze brief willen wij u informeren over de stand van zaken en het vervolgproces rondom wonen en zorg voor ouderen.

Gezamenlijke opgave

De prognose van de demografische ontwikkeling van Papendrecht laat een sterke vergrijzing zien. Het aantal ouderen neemt toe en de ouderen worden ouder. We moeten daarop anticiperen zoals ook de motie 'ouderen en wonen' aangeeft.

Om hierin stappen te kunnen zetten, is een samenwerking met en tussen (lokale) stakeholders noodzakelijk. Het gaat dan om stakeholders op het gebied van wonen, 24-uurszorg, thuiszorg, Wmo-ondersteuning en organisaties die (sociale) activiteiten voor ouderen organiseren. Daarnaast is het belangrijk om (toekomstige) ouderen hierbij te betrekken. Het gaat immers om hen.

De gemeente heeft in deze opgave diverse rollen. Voor sommige zaken zijn wij als gemeente zelf verantwoordelijk (uitvoerende rol), voor andere zaken zijn we afhankelijk van andere organisaties. In dat geval zijn we aanjager en soms faciliteren we. We weten dat we met elkaar sterker staan en meer kunnen bereiken voor onze ouderen. We hebben daarom ook een belangrijke verbindende en coördinerende rol. Enige tijd geleden hebben wij onderzoeksbureau Companen opdracht gegeven om de omvang van de opgave te onderzoeken. Het resultaat van deze analyse hebben wij als bijlage toegevoegd. De focus van Companen lag op de huisvesting van ouderen voor de periode 2021-2040. Er moeten echter ook stappen worden gezet in het kader van zorg en ondersteuning voor ouderen. Het hangt namelijk met elkaar samen. Daarbij moeten we ons ook realiseren dat 'de oudere' niet bestaat en dat de oudere van nu niet de oudere van de toekomst is.

Huisvesting

Het is belangrijk dat we voldoende geschikte woningen hebben voor ouderen, nu en in de toekomst. Het rapport geeft aan wat het huidige aanbod is in Papendrecht. Dat is afgezet tegen de demografische ontwikkeling en trends zoals langer thuis wonen (met zorg). Daarmee hebben we onze huisvestingsopgave in beeld. De belangrijkste conclusies/aanbevelingen zijn:

- Er zijn meer woningen nodig voor ouderen. Zowel voor ouderen om zelfstandig geclusterd te wonen als voor ouderen die 24-uurszorg nodig hebben;
- Huidige woningen die 'geschikt te maken' zijn, moeten door de eigenaar (evt. met financiële ondersteuning) geschikt worden gemaakt om op oudere leeftijd in te wonen;
- Inzetten op doorstroming om ouderen te bewegen te verhuizen naar een adequate woning (bijv. gelijkvloers, kleiner, dichterbij voorzieningen);
- Zorg ervoor dat ouderen anderen kunnen ontmoeten. Zowel in de openbare ruimte als in een ontmoetingsruimte (in de wijk en/of in het woongebouw).

Zorg, ondersteuning en welzijn

De verwachting is dat de zorg- en ondersteuningsvraag van ouderen gaat toenemen. Enerzijds omdat het aantal ouderen toeneemt, anderzijds omdat ouderen ouder gaan worden. Hoe hoger de leeftijd, hoe vaker een oudere gebruik maakt van zwaardere zorg.

Gelukkig ligt er een goede basis. We kunnen gebruik maken van de reeds aanwezige voorzieningen en hulpstructuren op de gebieden zorg, welzijn en ondersteuning. Zo hebben we in Papendrecht het Odensehuis, hospice De Cirkel, Sterk Papendrecht (informatie & advies, preventief huisbezoek, mantelzorgondersteuning, hulp van vrijwilligers, etc.), zorgalarmering 24/7, casemanagers dementie en diverse vormen van ondersteuning op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning of de Zorgverzekeringswet (hulp bij het huishouden, dagbesteding, vervoer, persoonlijke verzorging, verpleging, etc.). Daarnaast zijn er mogelijkheden om elkaar te ontmoeten (koffie-ochtenden, activiteiten bij organisaties zoals de Spil, Bij Bosshardt, de kerk en in het rijke verenigingsleven dat Papendrecht kent). Ook heeft Papendrecht preventieve voorzieningen zoals valpreventie en bewegen voor 60+.

Dat neemt niet weg dat we kritisch moeten blijven kijken naar onze voorzieningen en hulpstructuren. Organisaties zoals de gemeente en aanbieders van zorg en welzijn moeten inspelen op de toenemende vraag en (veranderende) behoeftes. Daarbij spelen ook vraagstukken als 'hoe houden we het betaalbaar?' en 'het personeelstekort' een belangrijke rol.

Naast het onderzoek van Companen zijn er nog interessante regionale rapporten. Concreet gaat het om Ouderenzorg in Waardenland, Regiobeeld Vitaal ouder worden in regio Zuid-Holland Zuid, het Regiobeeld Waardenland en de regionale samenwerkingsagenda gemeenten & coöperatie VGZ Waardenland.

De belangrijkste conclusies/aanbevelingen uit het onderzoek van Companen en de regionale rapporten zijn:

- zorgpersoneel behouden en werven;
- werk als zorgprofessional intensiever samen met mantelzorgers en vrijwilligers;
- zet in op domotica en E-health, ook om het personeelstekort tegen te gaan;
- blijf zorgen voor mantelzorgondersteuning en respijtzorgvoorzieningen, speel in op de behoefte van mantelzorgers;
- het aantal inwoners met dementie gaat fors stijgen, speel hierop in;
- inzetten op het preventief voorbereiden van ouderen op het vitaal ouder worden;
- informeer ouderen over de mogelijkheden van zorg, ondersteuning en welzijn;
- zorg dat essentiële voorzieningen bereikbaar zijn.

Het vervolg

Het rapport van Companen en andere (regionale) onderzoeken zijn een prima basis om samen met de (lokale) stakeholders de totale opgave kwalitatief en kwantitatief verder te brengen. Waar dat kan, pakken we zaken nu al op. Het door Companen aangeleverde handelingsperspectief wordt geconcretiseerd en aangevuld. Dit gebeurt samen met onze stakeholders Woonkracht10, Rivas en Waardeburgh en er wordt

contact gelegd met partners die we graag intensiever bij deze complexe programmatische opgave willen betrekken. De door uw raad vastgestelde koersdocumenten (Kompas Sociaal Domein en Omgevingsvisie) dienen als leidraad hierin. De aankomende maanden wordt er gewerkt aan suggesties/ideeën voor een visie, speerpunten en een agenda (aan de hand van het handelingsperspectief). In het overdrachtsdocument wordt de laatste stand van zaken opgenomen. Het nieuwe college kan vervolgens samen met stakeholders besluiten gaan zodat ouderen (zoveel mogelijk) in hun eigen vertrouwde omgeving (zelfstandig) oud kunnen worden met een goede kwaliteit van leven.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Papendrecht,
de secretaris, de waarnemend burgemeester,

J.M. Ansems MSc

mr. drs. A.M.M. Jetten

Bijlage:

1. Huisvestingsopgave ouderen, gemeente Papendrecht van Companen